

PIMPELMEEES

"HOE MEES VERDRONK ZONDER WATER"

Een persoonlijk verslag over verslaving en de worsteling tegen de ondergang.

Schrijver: Benjamin Storm
Coverontwerp: Benjamin Storm
ISBN: 9789403814858
© Benjamin Storm

Voorwoord

Sommige verhalen dringen zich niet op. Ze fluisteren. Ze groeien langzaam onder je huid, in stiltes tussen gesprekken, in blikken die langer duren dan je gewend bent. Dit is zo'n verhaal. Geen roman. Geen biografie. Geen heldenepos. Maar een persoonlijk verslag van vriendschap, kwetsbaarheid, vallen en opstaan — en hoe liefde zich soms op onverwachte manieren een weg baant door het leven.

Ik begon dit verhaal niet met het idee om een boek te schrijven. Wat begon als losse herinneringen aan bijzondere momenten met Mees en Marilou, groeide uit tot een mozaïek van jaren. Soms licht, soms rauw. Soms vol hoop, soms doordrenkt van verlies. Maar altijd echt.

Mees was mijn vriend. Marilou ook. En dit boek is in zekere zin een eerbetoon aan hen — aan hun veerkracht, hun worstelingen, hun liefde voor elkaar. Het is ook een bespiegeling op het leven zoals het zich werkelijk voltrekt: onvoorspelbaar, grillig, met periodes van diepe dalen, maar ook onverwachte schoonheid.

Ik heb geprobeerd trouw te blijven aan de momenten zoals ik ze heb beleefd. Aan gesprekken die zijn blijven hangen, blikken die ik niet ben vergeten, en aan de dagen waarvan ik wist dat ze bijzonder waren — terwijl ze zich gewoon voordeden, zoals elke andere.

Misschien herken je iets van jezelf in dit verhaal. Of in een vriend, een geliefde, een ouder. Misschien roept het herinneringen op aan je eigen zoektocht, je eigen strijd, je eigen afscheid.

Dat is mijn hoop. Dat dit verhaal, hoewel zo persoonlijk, toch universeel genoeg is om iets te raken in jou, de lezer. Niet groots, niet luid — maar stil. Zoals het leven zelf soms het meest vertelt als het zachtjes spreekt.

Liefs, Benjamin

Vrijdag, 25 september 2000 — De ontmoeting

Rond een uur of vijf wandel ik het Haersma Huys binnen voor de wekelijkse vrijmibo. Vrijdagmiddagborrel voor de niet-ingewijden. Alsof we nog werkweken hebben om van bij te komen. Het is er al flink druk, en zoals dat dan gaat, zie ik vooral mensen die ik liever vaag houd, maar ook een paar die ik echt mag. Ik schuif aan bij de bar. Daar zit Roelof, de scheepsarts, weer eens op het droge. Tijdje weggeweest – iets met een vrachtschip en een Poolse kapitein met watervrees – en nu terug in de stad. We praten bij.

Roelof heeft altijd verhalen die zo sterk zijn dat je ze bijna zou geloven. Maar dat hoeft ook niet. Zijn anekdotes zijn als een glas ouwe port: je drinkt het voor de smaak, niet voor de waarheid.

Dan, alsof het scenario van een soap ineens tot leven komt, stapt Marilou binnen. Klein, blond en mooi. Dat laatste moet ik er met tegenzin bij zetten, want ik heb ooit met haar gescharreld. Twee maanden van passie, paniek en passieve agressie. Na acht weken wist ik zeker: deze vrouw is een emotioneel kruidvat met een lucifer in de aanslag. Nu we niks meer hebben, kunnen we ineens prima door één deur. De deur van het café dan, bedoel ik.

Ze vliegt me om de hals. “Ik ben verliefd,” zegt ze stralend. Ik zeg niks. Soms is zwijgen de enige manier om je gezicht te redden.

Ze vertelt over een man uit Oostwold. Ontmoet op een terras in Lauwersoog, tussen de oesters en de wijn. Ik ben verbaasd dat ze niet eerst de wijn noemde. Hij heet Mees, docent aan de hogeschool én de universiteit van Groningen. Slim én mooi, volgens Marilou. Altijd fijn als je toekomstige partner klinkt als een subsidieaanvraag.

Niet veel later komt Mees binnen. Keurige vent, beetje professorale flair met het charisma van iemand die weet dat hij 's avonds niet in de regen naar huis hoeft te fietsen. Hij is in gezelschap van een collega, Cees. Marilou stelt ons voor alsof we haar sollicitatiecommissie zijn.

We gaan aan een tafeltje zitten. De heren praten over hun werk en Marilou hangt aan Mees zijn lippen alsof die van honing zijn. Alles wat hij zegt is geniaal. Ik luister beleefd en probeer niet jaloers te zijn op iemand die de waarheid over Kant kan uitleggen zonder in slaap te vallen.

Marilou laat terloops vallen dat zij en ik “iets” hebben gehad. Mees lacht charmant. “Ik zit eigenlijk niet zo te wachten op een tweedehandsje,” zegt hij. Mijn eerste impuls is om een pinda naar zijn voorhoofd te gooien, maar ik besluit tot een volwassen reactie: ik glimlach.

Dan gaat het gesprek ineens de filosofische kant op. Mees vraagt zijn collega wie zijn favoriete denker is. “Nietzsche,” zegt Cees. “Omdat we het grootste deel van ons leven lijden aan de zinloosheid van dingen die we zelf bedacht hebben.” Best een goede analyse, al zeg ik het zelf.

Mees is meer van Kant. Met zijn “Copernicaanse wending” – dat niet de zon om de aarde draait, en dus ook onze geest niet simpelweg de wereld weergeeft, maar slechts hoe die aan ons verschijnt. Prachtig hoor, maar ondertussen moet je gewoon je vuilnis buitenzetten en belasting betalen.

Dan kijkt Mees naar mij. “En jij, wie is jouw favoriete filosoof?” Ik neem een slok, denk even na en zeg: “Niet zozeer een filosoof, maar wel een geschrift.”

Ze wachten.

“De Donald Duck,” zeg ik.

Mees fronst, Marilou verslikt zich bijna in haar wijn. “De Donald Duck?” vraagt hij.

“Natuurlijk,” zeg ik. “Donald draagt nooit een broek, behalve als hij gaat zwemmen. En hij woont met drie broekloze ‘neefjes’ samen. Als dat geen existentiële paradox is, dan weet ik het ook niet meer.”

Marilou giert het uit. Mees en Cees lachen. Ik krijg zelfs een schouderklop. “Een vrije geest,” zegt Mees. “Daar zijn er veel te weinig van.”

En zo geschiedde. Mees en ik wisselen nummers uit. Ik denk: dit zou weleens zo’n zeldzame vriendschap kunnen worden die niet uit bloed, liefde of belang voortkomt. Gewoon: waardering.

Mees blijkt een stevige drinker. Ik hou hem amper bij. Tegen de tijd dat zijn woorden een beetje gaan zwalken, gaat Cees naar huis. Marilou kust me op de wang en neemt Mees bij de arm. Ze verdwijnen samen de avond in, hij iets wankeler dan zij. Ik blijf achter aan de bar, half filosofisch, half aangeschoten. Soms hoeft je nergens heen om toch onderweg te zijn.

Zaterdag 3 oktober 2000 — Het begin van een vriendschap

Op woensdag 30 september besluit ik Mees te bellen. Het is alweer een tijdje geleden dat we elkaar gesproken hebben, maar zijn stem klinkt vertrouwd als altijd. Die wat gedragen dictie, alsof elk woord dat hij uitspreekt een citaat uit een roman is. Zaterdag geeft mijn goede vriend Piet een feestje bij zijn huis aan de rand van Sneek. Hij heeft een Snipa, een klassieke Zweedse sloep, waarmee we een tochtje gaan maken. Daarna barbecueën we in de tuin. Ik stel voor dat Mees en Marilou meegaan. Het lijkt me goed voor hem, voor haar, voor ons. Mees twijfelt even, maar is uiteindelijk snel om.

De zaterdag begint met zon. De lucht is frisblauw, het water in de Sneeker grachten ligt spiegelglad. We verzamelen ons bij Piet aan de steiger, met een koelbox vol drank en tassen vol eten. Mees arriveert in zijn oude Saab, Marilou naast hem, zonnebril op. Ze oogt ontspannen en nieuwsgierig. Mees draagt een linnen overhemd en een strooien hoed. Hij past wonderwel in het decor van deze dag.

Zodra we varen, komt Mees tot leven. Hij zit voorin de sloep, benen losjes over elkaar, wijnglas in de hand. Hij vertelt, verhaalt, beeldt uit. Over een reis naar Lapland, over de Noorse kust, over een liefde in Marseille — allemaal gelardeerd met details die waarschijnlijk deels waar, deels verzonnen zijn, maar wie maalt daar om?

Zijn verhalen hebben kleur, ritme, melancholie. Iedereen luistert. Marilou lacht op de juiste momenten en knijpt soms zacht in zijn arm. Ze lijkt trots op hem. Voor even klopt het beeld.

We dobberen een paar uur. De stad glijdt langzaam langs ons heen. Bruggen, bomen, bootjes, en bovenal: rust. Zelfs Piet, normaal gesproken een wat nuchtere Fries, laat zich meeslepen door Mees zijn verhalen. Er wordt gedronken, niet overmatig — al valt op dat Mees zijn glas sneller leeg heeft dan de rest.

Terug op het erf van Piet wordt de barbecue aangestoken. Grote schalen vlees, vis en gegrilde groenten verschijnen op tafel. De gesprekken versnipperen zich, mensen lopen heen en weer met borden en flessen wijn. De sfeer is warm en los, zomers bijna, ondanks de oktober lucht.

Maar naarmate de avond vordert, verandert er iets. Mees is stiller geworden, of juist luidruchtiger, het is moeilijk te zeggen. Zijn spraak vertraagt, zijn lach krijgt een schrille ondertoon. De balans raakt zoek. Hij neemt geen afstand van de wijn, integendeel. Als hij opstaat om een sigaret te roken, wankelt hij licht. Niemand zegt iets, maar de ongemakkelijkheid hangt in de lucht.

Dan gebeurt het. Terwijl hij achteruit een stoel probeert te nemen, verliest hij zijn evenwicht en valt padoes achterover, dwars de coniferen in. Een droge ‘floep’, gevolgd door een ijzige stilte. Hij blijft liggen, armen gespreid als een gevallen Christus. Sommigen lachen ongemakkelijk, anderen draaien zich om. Marilou schiet overeind en roept zijn naam. Ik loop naar hem toe, help hem omhoog. Zijn ogen zijn glazig. “Evenwicht,” mompelt hij, “dat is een illusie.”

We besluiten dat het genoeg is geweest. Piet kijkt me aan met een mengeling van zorg en opluchting. Mees wordt op de achterbank van zijn eigen auto gelegd. Marilou en ik rijden hem naar huis in Oostwold. Hij is half bewusteloos, zijn hoofd tegen het raam. In de auto hangt een stilte die dikker wordt naarmate de kilometers verstrijken. Marilou zegt weinig. Haar gezicht is strak, haar handen gevouwen in haar schoot.

We zetten hem af, leggen hem op de bank, deken over hem heen. Marilou blijft. We drinken een glas water in stilte. “Het is vaak zo,” zegt ze zacht. “Eerst is hij charmant, geestig, ongrijpbaar. En dan soms... klapt het om.” Ze kijkt me aan. “Jij kunt er nog voor kiezen. Ik zit er middenin en soms twijfel ik.”

Als ik bel voor een taxi naar het dichtstbijzijnde station, en in de trein naar Leeuwarden draait de avond zich opnieuw af in mijn hoofd. De boot, de verhalen, het lachen, de val. Wat bleef hangen was niet alleen de gênante valpartij, maar ook iets anders. Iets dat ik toen nog niet onder woorden kon brengen, maar later steeds vaker zou voelen: de pijn van iemand die schittert aan de oppervlakte, maar langzaam wegzinkt onder zijn eigen gewicht.

En toch. Toch voelde het alsof die dag het begin was van iets. Een vriendschap. Eentje die niet eenvoudig, luchtig of onschuldig zou zijn — maar echt. Eerlijk in zijn ongemak. Rauw in zijn nabijheid. Misschien begon het daar. In een sloep op de grachten van Sneek, ergens tussen een lach en een val in.

Dinsdag 7 november 2000 — Jiskefet in optima forma

Het is iets na achten 's avonds wanneer mijn telefoon gaat. “Mees,” lees ik op het scherm. Ik neem op. Zijn stem klinkt opgejaagd, gespannen — met dat bekende randje van drama dat ik inmiddels begin te herkennen. Nog vóór ik iets kan zeggen, steekt hij van wal.

Hij begint met een excuus. Voor “die avond bij Piet.” De barbecue, de sloep, de coniferen. Al even geleden, maar blijkbaar nog springlevend in zijn geheugen. “Ik had die dag bijna niets gegeten,” zegt hij, alsof dat alles verklaart. “Dat krijg je dan, met die wijn.” Ik knik en glimlach in mezelf. Het is een klassiek moment: de realiteit benoemen, maar nét niet bij de kern komen.

Maar hij belt niet alleen om het verleden glad te strijken. Hij zit ergens in Friesland, vertelt hij. In een boerderij in Ferwert, van een vriend die nu met zijn vrouw een jaar in Spanje zit. “Ik pas op het pand,” zegt Mees, alsof hij een officiële functie bekleedt. In werkelijkheid is het een zwervend tussenstation geworden. Een plaats tussen Oostwold en samenwonen met Marilou. Een tijdelijke verblijfplaats die dienstdoet als vluchtplaats, uitwijkplaats en toneel voor een volgende acte.

Hij klinkt opgefokt. “Ik lag met een oude vriendin in bed,” zegt hij, “gewoon... wat tederheid, wat warmte.” Dan een korte pauze. “En toen stond Marilou ineens in de kamer.”

Ik voel mijn wenkbrauwen omhoog schieten. “Wat bedoel je met ‘ineens?’” “Ze kwam zomaar langs. Zonder aankondiging. Ze stormde naar binnen als een razende furie. Ze heeft mijn auto bekrast. Met haar sleutels. Zat helemaal onder. En gillen... schreeuwen...” Zijn stem schiet omhoog. “Een scène, Ben. Een scène zoals je die alleen in slechte Franse films ziet.

Ik zeg niets. Er valt ook even niets zinnigs te zeggen. De absurditeit staat al op zichzelf.

“Ik bedoel, ja,” vervolgt hij, “ik snap haar woede misschien wel... Maar toch. Ik wil praten. Hoe nu verder?”

Het blijft even stil aan mijn kant. Niet omdat ik geen antwoord heb, maar omdat ik me afvraag of er ooit een “verder” is geweest dat meer was dan een herhaling van het “ervoor”.

Hij leeft in een wonderlijke kringloop, steeds weer dezelfde ingrediënten, steeds in een andere setting. Een boerderij in Ferwert, een zolderkamer in Groningen, zoals hij vertelde, een caravan in Drenthe met een minnares — de decors wisselen, het scenario blijft gelijk.

“Wat wil je precies, Mees?” vraag ik.

Hij zucht. Een lange zucht die in een andere context bijna komisch zou zijn. “Ik wil weten wat wijsheid is,” zegt hij. “Wat moet ik met Marilou? Wat moet ik met mezelf? Ik wil het anders doen. Echt. Maar ik weet niet hoe.” Ik wil het anders doen. Misschien geloofde ik hem. Ik wil hem geloven.

We praten nog wat. Ik luister, stel hier en daar een vraag, houd het gesprek gaande zonder me erin te verliezen. Als we ophangen, blijf ik nog even zitten met mijn telefoon in de hand. Buiten is het stil. In mijn hoofd galmt het na: een volwassen man in een leeg huis op het Friese platteland, verstrikt tussen een oude liefde en een nieuw verlangen, onhandig laverend tussen spijt en gewoonte. Het is een beetje tragisch en ergens ook onbedaarlijk komisch.

Jiskefet in optima forma. Maar dit keer is er geen publiek dat lacht. Alleen een man aan de lijn die zich afvraagt hoe het nu verder moet. En ik, luisterend in de schemering, wetend dat het antwoord hem vermoedelijk zal ontglippen.

Vrijdag 5 januari 2001 — Serieuze plannen

Het is twee uur 's middags wanneer Mees belt. Zijn stem klinkt helder, opgewekt zelfs. Hij vraagt of ik zin heb om vanavond even bij te praten met hem en Marilou in het Haersma Huys. Ze hebben — zo zegt hij — “grote plannen.” Iets in zijn toon verraaft dat hij er zelf ook nog aan moet wennen. Ik antwoord dat het me leuk lijkt. De nieuwsgierigheid wint het van de scepsis.

Rond half acht schuif ik aan in het Haersma Huys, een grand café met een prachtige uitstraling, waar de muziek niet te hard staat.. Marilou zit al aan een tafeltje met een glas witte wijn, Mees komt net terug van de bar met een biertje. Ze ogen ontspannen. Er hangt een ongebruikelijke rust om hen heen.

Na wat luchtig heen-en-weer gepraat, komt Mees ter zake. “We gaan samenwonen,” zegt hij, bijna achteloos. Alsof hij aankondigt dat hij een nieuwe krant is gaan lezen. Ik kijk op. Marilou knikt glimlachend. “Ja, echt,” zegt ze. “Het voelt goed.”

Mees vertelt dat hij zijn huis in Oostwold heeft verkocht. Zijn huis na de scheiding, zijn heilige plek, zijn toevluchtsoord, is van de hand gedaan. “Te groot, te vol, te veel negatieve herinneringen,” zegt hij. In plaats daarvan heeft hij een klein appartementje gehuurd in Leeuwarden — “voor de zekerheid, just in case het toch misgaat.” Hij lacht erbij, maar ik zie ook iets van twijfel in zijn ogen. Of misschien is het realisme.

Marilou legt haar hand op de zijne. “Het gaat fantastisch tussen ons,” zegt ze. “Echt.”

Voor even voel ik me deelgenoot van een onverwacht soort hoop. Na alles wat er is geweest — de valpartijen, de woede-uitbarstingen, het getouwtrek met de werkelijkheid — zit ik nu met twee mensen aan tafel die praten over samenzijn, toekomst, misschien zelfs liefde. Het is ontroerend, op een voorzichtige manier.

“Laten we ergens gaan eten,” stelt Mees voor. We besluiten naar het Mauritshuis te gaan, zijn favoriete restaurant. Het is er warm, de bediening vriendelijk, het eten uitstekend. We proosten op het nieuwe jaar, op nieuwe kansen. Mees bestelt wijn, maar houdt zich in. Zijn alcoholgebruik blijft dit keer binnen de perken, alsof hij zichzelf iets wil bewijzen. Of Marilou.

Het wordt een mooie avond. Eén van die zeldzame momenten waarop het leven zich even lijkt te voegen naar de wens. Zonder drama, zonder rafels. Aan het eind rekent Mees af, royaal zoals altijd. We nemen afscheid op straat, onder de schemer van een zachte winteravond.

Terwijl ik naar huis loop, denk ik: misschien, heel misschien, is dit het begin van een andere versie van Mees. Of van een tussenfase waarin het beter voelt, al is het maar tijdelijk. In zijn wereld is alles fluïde, maar vanavond was het even helder.

Donderdag 12 april 2001 — Een adempauze

's Ochtends gaat mijn telefoon. Marilou. Haar stem klinkt beheerst, vriendelijk zelfs, maar ik hoor meteen dat er iets onder schuilt. "Heb je zin om even mee te gaan naar Stania State?" vraagt ze. "De hond moet eruit, en ik wil graag even praten."

Een uur later rijden we zwijgend richting Oentsjerk. De lucht is zwaar en drukt op het landschap. We passeren lege weilanden, kale bomen, en een enkele verdwaalde fietser die gebogen tegen de wind in trapt. In de auto wisselen we slechts een paar zinnen. Niet uit ongemak, maar omdat de woorden nog moeten landen.

Bij aankomst laat ze de hond uit de achterbak, die direct enthousiast het grindpad op schiet. Het is rustig in het park. Alleen het kraken van takjes onder onze voeten, het ruisen van de wind door de bomen. We wandelen in een kalm tempo. Na een paar minuten verbreekt Marilou de stilte.

"Mees woont voorlopig weer in zijn appartement in Leeuwarden," zegt ze. "Ik heb hem gevraagd daar veertien dagen te blijven. Het was gewoon... nodig."

Ze zegt het met een stem die moe klinkt, maar niet bitter. Eerder gelaten. "Hij drinkt weer," vervolgt ze. "Niet met mate, niet een paar glazen wijn bij het eten. Nee, echt weer. Dag in, dag uit. En dan die verhalen erbij, zijn onnavolgbare redeneringen, de halve beloften. Alsof hij ons in een soort mist meeneemt. Ik merkte dat ik mezelf begon kwijt te raken."

Ik zeg nog niets. Laat haar praten. Ze is op zoek naar een manier om te verwoorden wat ze allang voelt.

"Ik hou van hem," zegt ze dan. "Dat weet je. Maar dit trek ik gewoon niet. Ik wil geen leven meer dat bestaat uit zorgen maken, controleren of hij ademt als hij slaapt, uitkijken naar de volgende val of leugen of overdrijving. Ik wil gewoon... rust."

Ze haalt diep adem. “Dus nu dit. Even veertien dagen rust. Afstand. Een afkoelperiode. En daarna kijken we verder.”

Ik knik. “En wat verwacht je van die twee weken?”

Ze kijkt voor zich uit, naar het pad dat zich tussen de bomen slingert. “Eerlijk? Geen idee. Misschien dat hij inziet wat hij op het punt staat kwijt te raken. Misschien dat ik dat zie. Wat ik wil, waar mijn grens ligt. Want die grens... die is er. Ik heb hem alleen steeds verder opgeschoven. Omdat ik dacht: hij heeft me nodig. Maar misschien heeft hij juist iemand nodig die een grens stelt. Die hem niet redt.”

Even is het stil. Alleen de hond blaft in de verte, opgewonden over iets wat wij niet kunnen zien.

“Hij was woedend,” zegt ze. “Vond dat ik hem verried. Maar vijf minuten later zei hij dat hij het begreep. Dat het tijdelijk was. Dat hij het goed zou maken. Maar ik geloof hem niet meer zomaar. Ik wil daden, geen woorden.”

We lopen verder langs het water, langs het landhuis en de oude bomen met hun knoestige armen. Het park lijkt bijna een decor, alsof we ons in een film bevinden waarvan we het scenario niet kennen. Marilou praat verder, rustiger nu. Ze vertelt over kleine dingen: hoe hij zijn spullen inpakte, hoe hij ondanks zijn woede haar nog een kus op het voorhoofd gaf. “Het is verwarrend,” zegt ze.

“Hij is zó charmant, zó gevoelig ook. Maar dat verdwijnt steeds vaker onder die waas van drank.”

Als we terugkeren naar de auto en de hond zichzelf nog één keer uitschudt, kijkt ze me aan. “Misschien is het laf om het zo te doen. Tijdelijk, half. Maar ik kan het niet helemaal loslaten. Nog niet.”

“Het is niet laf,” zeg ik. “Het is menselijk. Liefde is niet zwart-wit.”

Ze knikt, en we nemen afscheid met een lange, stille omhelzing, langer dan normaal.

Terug in mijn eigen auto blijf ik nog even zitten. Buiten trekt een lichte motregen over het gras. In mijn hoofd echoën haar woorden na. Liefde als iets dat je niet zomaar weggeeft, maar ook niet oneindig kunt blijven oprekken.

Misschien zijn die veertien dagen precies wat ze zegt: een adempauze. Niet om alles op te lossen, maar om even te voelen wie je bent als je niet verdwaald raakt in iemand anders zijn storm.

Zaterdag 16 juni 2001 — Hoop

Gisteravond belde Mees. Zijn stem klonk rustiger dan anders, bedachtzaam bijna. “Heb je zin om even bij te praten in het Haersma Huys?” vroeg hij. “Ik zou dat fijn vinden.” Iets in zijn toon raakte me — er zat zachtheid in, kwetsbaarheid misschien. “Natuurlijk,” zei ik. “Tot vanavond.”

Om half negen stap ik het Haersma Huys binnen. Het is een warme avond, het terras is nog half bezet, de laatste zonnestralen raken net de ruiten van het café. Binnen is het kalm. Mees staat al aan de bar. Geen wijntje of bier, maar een glas cola in zijn hand. Hij glimlacht als hij me ziet en steekt zijn glas even op, alsof hij wil zeggen: kijk, ik meen het echt.

We nemen plaats aan een tafel bij het raam. De ober komt langs, ik bestel een Spa rood, Mees blijft bij zijn cola. Hij draait het glas langzaam tussen zijn handen, alsof hij zich er letterlijk aan vastklampt.

“Ik heb een besluit genomen,” begint hij. “Ik ga een half jaar niet drinken. Geen druppel.” Hij kijkt me strak aan, zijn blik glashelder. “Voor Marilou. En voor mezelf.”

Ik zeg niets. Laat zijn woorden even hangen. Het is niet de eerste keer dat hij zoiets zegt, maar er zit iets anders in zijn stem. Een andere kleur, dieper, zwaarder.

“Het is niet zomaar,” vervolgt hij. “Mijn werk... dat begint nu echt te lijden onder mijn gedrag. Ze hebben me al een keer geschorst. Dat weet bijna niemand. Ik heb het zo ver laten komen.” Hij slikt en kijkt naar buiten, naar de mensen op het terras, de fietsen tegen de muur, het leven dat gewoon doorgaat.

“Ik wil haar niet kwijt,” zegt hij dan. “Marilou. Ze is alles. En ik voel dat ze nog maar net blijft staan. Dat ik nog één misstap hoeft te maken en dat het over is. Niet uit onwil, maar uit noodzaak. Ze kan dit leven niet blijven leven, met mij in deze toestand.”

Ik knik langzaam. “En jij?” vraag ik. “Wat wil jij?”

Hij kijkt me aan, even zoekend, alsof de vraag hem overvalt. Dan zegt hij zacht: “Ik wil mezelf terug. De man die ik ooit was. Of op z’n minst de man die ik had kunnen zijn.”

Er valt een stilte. Niet ongemakkelijk, maar zwaar van betekenis. De ober komt onze glazen bijvullen. Mees dankt hem vriendelijk, beleefd. Kleine dingen vallen me op — zijn houding, zijn manier van spreken, hoe hij probeert helder te blijven. Niet chaotisch, niet opgejaagd.

“En hoe ga je dat doen?” vraag ik voorzichtig.

“Ik heb contact gezocht met de verslavingszorg,” zegt hij. “Een programma. En ik praat met Riemer. Dit keer wil ik er echt doorheen, niet erlangs.” Hij lacht flauwtjes. “Geen smoesjes meer.”

Zijn ogen worden vochtig, maar hij wendt zijn gezicht niet af. “Ik weet dat ik veel heb kapotgemaakt,” zegt hij. “Maar ik wil laten zien dat ik het kan. Aan Marilou. Aan jou. Aan mezelf.”

Ik knijp even in zijn arm. “Dan hoop ik dat je het redt, Mees. Echt.”

Hij knikt. “Ik ook. Meer dan ooit.”

We blijven nog even zitten, praten wat over luchtiger dingen: muziek, herinneringen aan oude vaartochten, een nieuwe tentoonstelling waar hij heen wil. Maar onder alles blijft die ene toon doorklinken: een sprankje hoop, omhuld door twijfel, maar tastbaar aanwezig.

Wanneer ik later die avond naar huis wandel door de stille straten van de stad, denk ik aan de man die ik daar net zag. Een man op het kantelpunt. Misschien zijn er geen garanties. Misschien is dit weer een belofte zoals er al zoveel geweest zijn. Maar iets in mij zegt dat het anders was, vanavond. Alsof hij zichzelf heel even weer zag staan, in het licht van wat nog mogelijk is.

Hoop. Breekbaar. Maar niet zonder kracht.

Maandag 10 september 2001 – Helderheid

Vanavond heb ik weer een afspraak met Mees. Niet in de kroeg, zoals vroeger, maar in zijn appartement in Huizum. Ik ben er nog nooit geweest, alleen bij Marilou, die in het centrum van Leeuwarden woont. Mees vindt de kroeg lastig sinds zijn periode van drooglegging. Hij drinkt nog steeds niet. Dat merk je meteen als ik binnenkom: hij is helder, scherp, en veel meer aanwezig dan vroeger. Zijn ogen zijn rustig, maar er schuilt ook een zekere zwaarte in ze, alsof hij iets draagt dat hij niet zomaar af kan leggen.

Zijn werk gaat eigenlijk goed, maar het vreet aan hem. Hij is vaak geïrriteerd en gespannen, vooral over de fouten die hij zichzelf verwijt. “Ik had het beter moeten doen,” zegt hij soms met een zucht, alsof hij zichzelf niet kan vergeven. Daarom trekt hij zich soms terug in zijn appartement, om tot rust te komen, om de storm in zijn hoofd te kalmeren. Ik kan me voorstellen hoe zwaar dat is: de constante druk, de verwachting die hij van zichzelf heeft, terwijl hij ook probeert sterk te zijn voor Marilou.

Marilou, dat is zijn hart. De liefde van zijn leven, maar ook zijn grootste zorg. Ze ondergaat nierdialyse, een zware, slopende behandeling die hun leven beheerst. Het valt niet mee, en toch zie ik hoe hij haar steeds probeert te steunen, soms ten koste van zichzelf. “Het breekt me,” zegt hij zacht, bijna fluisterend. “Maar ik kan haar niet laten vallen.” Die kwetsbaarheid maakt hem menselijk, dichtbij. Hij wil sterk zijn, maar soms is het oké om even te zwijgen, om het verdriet toe te laten.

Toch blijft hij hoopvol. Misschien wel juist daarom. Hij stelt voor om binnenkort een lang weekend samen met mij naar Praag te gaan, met zijn auto. Een ontsnapping aan alles, een adempauze in hun ingewikkelde leven. Het idee van een reis, samen weg zijn, nieuwe herinneringen maken, geeft hem iets om naar uit te kijken. We praten over de route, de plekken die we willen zien, hoe we het weekend zo ontspannen mogelijk kunnen maken. Ik zie het enthousiasme weer even in zijn ogen opflikkeren, alsof de zorgen voor een moment opzij worden gezet.

Tijdens ons gesprek merk ik hoe Mees zoekt naar die momenten van helderheid, die zeldzame periodes waarin alles klopt, waarin hij zich niet overweldigd voelt. Het is die helderheid die hem door moeilijke dagen heen helpt. Het maakt het leven draaglijk, zelfs mooi, ondanks alles.

Als ik vertrek, voel ik een mengeling van hoop en verdriet. Het was een waardevolle avond, vol openheid en kleine onthullingen. Soms zijn het juist die gesprekken, die kwetsbare momenten, die het verschil maken. Die het leven een beetje lichter maken, ook al blijft de zwaarte voelbaar.

Ik hoop dat Mees en Marilou die helderheid vinden samen, en dat wij tijdens de reis naar Praag elkaar nog beter leren kennen.